

Szerkesztőség és kiadóhivatal

Széchenyi-utca SIMON-ház Kunz József ut
kereskedésével szemben.

HIRDETÉNYEK,

előfizetési pénzek és a kiadás körüli panaszok
valamint a lap sze lemi részét illető
minden kö z l e m é n y e k i d e i n t é n d ő k .

Érmentelen levelek csak ismert kézektől
fogadtatnak el.

DEBRECZENI ELLENŐR.

POLITIKAI, TARSADALMI és KÖZGAZDASÁGI LAP.

A SZABADELVŰ PART KÖZLÖNYE.

Megjelen n a p o n k é n t, a vasárnap és péntek kivételével.

Előfizetési ár:

Helyben házhoz hordva vagy vidéki
postán küldve

Egész évre	10 frt — kr.
Félévre	5 frt — kr.
Negyedévre	2 frt 50 kr.
Egy óra	1 frt — kr.

Hirdetési díj:

Ot-hasábospötör egyszeri beiktatásáért 5k.
Bélyegdíj minden hirdetésért külön 30 kr
Nyilttér 4 hasábos pötöréért 20 kr.

Hirdetést vagy reolamot magában foglalt
újdonság sora 50 krajczár.

XVI. évfolyam 1889.

Debreczen. Szombat, Február 16.

31. szám

Alkotmány és ellenzék.

(T.) Távol állunk attól, hogy a védő törvényjavaslat érdekében még mindig kapacitálni akarnánk akárkit is. A ki eddig meg nem értette, az nem fogja ezután sem és pedig azon egyszerű oknál fogva, mert nem akarja megérteni; aki pedig megértette, az abban a helyzetben van, hogy a mi előadásunkra nem szorult. Az egész dolog azonképen itélendő meg, hogy itt többé nem érvekkkel, hanem eskönyösséggel, avagy maliciával van dolgunk, amennyiben oly állításokkal is találkozunk, melyeket józan eszű emberekől, már t. i. hogy a mit állítanak, azt hiszik is, feltételeznünk nem lehet. Például, hogy a német nyelvet tudni, annyi mint elnémetesedni, — ez egy olyan abszurdum, hogy megczáfolásával még csak foglalkozni is kompromittáló egy józan eszű emberre nézve. Akinek csak fogalma van is a történelemtől, az tudni fogja, hogy az Árpáddal bejött magyar családok közül alig van már meg egy kettő. Hogy ez az egész magyar nemzet egy megmagyarosodott idegen náczió, amely megmagyarosodott nemcsak az Árpád királyok alatt, hanem az Anjouk alatt, a Jagellók alatt és a Habsburgok alatt, daczára annak, hogy hol a latin volt a hivatalos nyelv hol a német. És magyarosodott ez ország lakossága folyton és folyton, nem önmagából, hanem a bejött idegenek által szaporodva fel a mai számra, akiket asszimiláltunk, magunkba olvasztottunk. A magyarságban tiszter, százszor annyi a felvett magyar név, mint az eredeti, hát annyi balszerencse közt s oly sok viszály után, nemcsak hogy elnem németesedtünk, hanem folyton magyarosodtunk. Nemcsak hogy az a magyar nem lett németé aki németül tudott, hanem még az a német is magyarrá lett, aki magyarul egy szót sem tudott. 1867 óta pedig nem emberek magyarosodnak, hanem városok és vidékek. Nem az a jelenség, hogy elnémetesedünk, hanem az ked érezhetővé lenni, hogy ha akarunk se tudunk hol megtanulni németül, amely nyelv tudására pedig, akár a harapás kenyérre, úgy rautalnak a körülmények.

Na de nem erről akartam írni, csak bele mentem. Egyik szó a másikat vonja maga után, s bele estem a verembe melyet másnak ástam hogy tudni illik, egy ily abszurd állításnak a megczáfolásával foglalkozni, már magában véve is kompromittáló. Igyekezem tehát kijutni a veremből s felfogni a fonalat, mely miatt tulajdonképen tollat emeltem volna. Szembe akarok szállni egy oly alkotmányellenes felfogással, mely epidemiként szálja meg az emberi agyvelőket, s oly beteges, kolerikus eszméket terjeszt, mely egy alkotmányos nemzetnek sem válhatnak becsületére.

Mert hát lehet-e meggondoltan, józ n ésszel s ami több, alkotmányos értelemben követelni Tisza Kálmántól, hogy amíg neki a parlament kebelében többsége van, a kisebbség kívánságára, mivel, hogy ez a kisebbség nagy skandallumokat provokál, — mondjon le? Hol melyik alkotmányban van az megírva hogy: „Az esetben pedig, ha a kisebbség a többséget tulkiabálja, sőt e kiabálást annyira viszi hogy azt még az utca is vizsgálgozza, a felelős kormány mondjon le”? Hol, melyik alkotmány törvényeiben van az megírva hogy: Az esetben pedig, ha a kisebbség azt állítja magáról, hogy a nemzet többségét ő képviseli, a felelős

kormány mondjon le? Hol és melyik alkotmány törvényeiben van megírva hogy: „Az esetben pedig, ha a kisebbség az országban népgyűléseket rendez és a népgyűlések a kisebbség óhaját támogatják, a felelős kormány mondjon le”? Hol van egy oly örült nemzete a világnak mely egy ily örült alkotmányt szerkesztett volna? És ha nem találkozik egyetlen egy nemzettel a földtekén, még ha deliriumban csinálta is az ő alkotmányát mint nem egyszer a francia, — hogy ily örült dolgokat törvénybe iktatni me részellen, kérem: mi jogon, mi alapon, miféle uzosnak a következtében, milyen arczszal követelheti azt a magyar minoritás az ő országától, és ez országnak a kormányától, hogy az egész világ valamennyi országa és kormánya közt, a minoritás kedvéért, a mely minoritás már semmiképen sem bírja tartóztatni az ő kormányozhatatlansági vágyakozását, Magyarország és a magyar kormány legyen a legbolondabb?

Vajjon melyik állam állhatna feni y törvények mellett csak egy fél évig is? Melyik kisebbség ne tudna kiabálni? Melyik kisebbség ne tudná a többség szónokait insultálni és a utczát felbuztatni? Azt hiszi talán a magyar parlamenti kisebbség hogy ez a nagy dicőség egyedül csak neki adatott meg? Hogy ilyen retentő nagy hazafiságot más kisebbség nem lenne képes kifejtetni, — s hogy az utczák salakját más kisebbség nem lenne képes az undort keltésig felkavarni? Oh, kérem szépen, ha egy kormány megbuktatásához csak ennyi kellene, ehhez minden kisebbség szer lenne, de az is igaz, hogy egy ilyen alkotmány nyal minden léten más kormány lenne, s a felkavart, egymás ellen heczelt, egymással folytonos harcban álló pártok mielőbb elpusztítanák az országot.

Sokat írtak már erről. Sok fejtörést okozott már az a kérdés, vajjon a parlamenti kisebbségnek hogy és mi uton lehetne nagyobb érvényt adni, de minden okoskodás csak oda lyukadt ki, hogy a parlamenti alkotmány egyes-egyedüli garancziája csak is a többség lehet, s hogy minden jog, mely a többség rovására adatnék a kisebbségnek, csak is az alkotmány gyengítésére, s felforgatásának lehetőségére vezetne. Mert tény, hogy minél gyámoltalanabb valamely kisebbség a többséggel szemben, annál türelmetlenebb és dühösebb, s belátván, érezvén, hogy alkotmányos küzdelem után a higgadt nemzet kövéleményét a maga részére hódítani nem képes, hát hogy ezt a higgadt közvéleményt izgalomba hozza, s a felizgatott közvéleményt a maga részére kizsákmányolja, minlen alkalmat felhasznál. S vajjon az az ország, melynek közvéleménye azt amit higgadt állapotban határozott, felizgatott állapotban elrontatná, s a felizgatott állapotban hozott határozott helytelenéget higgadt állapotban megbánva ismét megváltoztatná, és ez in infinitum mindig így menne, — hát hogy az az ország meddig bírni húzni ezt a tífust? Könnyű belátni mindenkinek. Belátja ezt az ellenzék is, még talán a magyar ellenzék is. Van azonban egy kopott argumentuma, melyet, ha már mindentől kifogyott újra és újra előszokott venni: a választások törvénytelenége, a többség meghamitása, és hogy tulajdonképen ő a többség.

Hát ez kéremszépen olyan beszélgetés amilyent minden peres fél elmondhat a bíró előtt, s el is fog mondani, „míg a tóban halak lesznek, pedig abban mindig lesznek”, — de sohasem fog találni oly

biróságra, mely a pusztá állítást a ténynek és törvénynek elébe helyezze, s az állítólagos többséget ismerje el parlamenti többségnek a tényleges többség mellett. Amíg kormány lesz és amíg ellenzéki küzdelem lesz, a gúncsolás, helytelenítés, rágalmasz, biztatás, izgatás, ígérgetés mindig az ellenzék, s a hatalom varázsa, mely korteseket teremt s az embereket saját érdekükben cselekvésre nógatja, — mindig a kormány fegyvere fog lenni. És mert egyik egy mint a másik párt küzdőinek érdeke az az emeltyű, mely őket egy szobbb jövő reményével biztatja, hát a győztes mindig az a párt lesz, amely több embernek tud adni ily reménységet, több embert biztat jobbléttel. S én nem hiszem, hogy a kormányra, saját érdeke ellen adná szavazatát bár ki is, míg az ellenzéken a fanatizált igen könnyen megselekszi, s ha állhat az a feltevés hogy vannak a kik saját érdekeik ellen szavazniak, ez az eset csak is az ellenzéken fordulhat elő. A többség tehát nemcsak hogy meghamisítva nincs, sőt ellenkezőleg, ha józanul tudott volna gondolkozni, és saját érdekét felidta volna fogni, könnyen feltehető, hogy az ellenzéknek egy jó része a kormányra szavazott volna.

Már pedig kérem szépen, ahol az ország lakosságának többsége, az ő érdekének kielégítését találja, az on az oldalon van a haza érdeke is. És amely kormány, az ő normális befolyásával ezt a többséget megteremteni képes, az a többség hamisítottan állítható ugyan, de tényleg nem az.

Sem egy Bach, sem egy Schmerling kormány nem lett volna arra képes, hogy az ő normális befolyásával többséget teremtsen magának az országban, mert a lakosság tudta, érezte, hogy az ő érdeke ezen kormányoknak a megbuktatását kívánja, és megbuktatta volna rettentően, és meg is fog buktatni minden oly kormányt melynek eljárása, a lakosság többségének érdekével ellenkezik. Azt pedig, hogy a lakosság többségének az érdeke milyen, nem az ellenzék állítása, hanem a lakosság érdeke dönti el, a mely lakosság igen is elégedetlenkedik, mert emberekből áll, de mikor a dolog szavazásra kerül, latba veti érdekét, s szavazatát ezen érdek sugallata szerint intézi. A legundatlanabb ember éppen úgy, mint a legintelligensebb. Ha p dig nem képes felfogni érdekét? Az éppen oly kevésbbé szavaz meggyőző d é s b ő l az ellenzékre, mint a kormányra, hanem szavaz arra, aki jobban tud a nyelvén vagy aki nagyobb pohárból itatja, — de hogy ennek az embernek a meggyőző d é s e meg lenne hamisítva, bármely párt által is, az csak olyan megszokott, de alaptalan állítás.

Szóval, Magyarország parlamenti többsége éppen oly alkotmányos többség, mint a művelt világ bármely alkotmányos államának többsége, s a mely többségnek terrorizálása a kisebbség által, bár mi uton és bármely módon éppen oly megengedhetlen alkotmányellenes merénylet, mint amilyen a francia államcsiny volt III. Napoleon alatt. Ezen merényletnek ellentátni az ország minden becsületes lakójának hazafias kötelessége, az elsőtől az utolsóig.

Es hogy a magyar parlamenti kisebbség parlamenti és utczai tüntetései által, (amely utczai tüntetésnek kifolyása és az ellenzéki sajtó izgatásának eredménye) semmi egyebet, mint a többség megfélemlítését célozza, az kétségtelen. Hogy semmi alkotmányvédelmi célja

nincs, az bizonyos, mutatja ime, a 14. §, mely egyedül volt kifogásolható alkotmányossági szempontból. — A kormány megiette, úgy módosítja amint az ellenzék óhajta, de e módosítás az ellenzék hangulatára még csak annyi hatással sincs mint egy mákszem. Csak vérszem adott neki arra, hogy merényletét folytassa, s azt a közönséget, mely a mai többséget normális állapotba hozza, s vele a parlament függetlenségére nyomást, — kormány buktatási nyomást gyakoroljon.

Az egy pár vidéki lapon s az egyetlen „Nemzet”-en kívül, a magyar kormánynak nincs sajtója. A magyar kormány még csak felvilágosítani sem képes az ellenzék lapjai által elárasztott és izgatott közönséget. Még saját pártbíveit is képes hozzá férni, az ország összes olvasni tudó közönsége az ellenzéki lapok által van informálva. Folytonosan ezeknek az izgatott cikkeit olvassa, és saját véleményét nem látja támogatva senki, semmi által. A szellemi hatás fegyvere nélkül, összetett kezekkel, egyedül a hatóság közvekre rámaszkodva, kénytelenül nézi a kormány izgatást, mely a sajtószabadság jogával visszaélve, az izgatás fokozására vérontást igyekszik provokálni, hogy aztán az ártatlan vér égbekiáltásával álljon elő, ama hitben, hogy a kormány állását annál tarthatatlanabbá teend.

Ámde a kormány és a parlament többsége át van hatva alkotmányos kötelességének tudatától, s tudja, hogy az alkotmány megvédésével egyenlően tartozik a hazának és a jövő nemzedéknek, s (ha rosznak bizonyulna) a bár mikor is megváltoztatható 25 §. valóstítása által százdárszobben sem követhet el oly gyászos cselekményt, amilyen gyászos precedens lenne a megretülálása kisebbség merénylete előtt. Az alkotmány a jelenben és a jövőben, egyaránt követeli, hogy ez a § létesüljön. Létesüljön pedig annál inkább, hogy a következzel, melyet előidézni fog, győze meg a nemzetet arról, hogy a kisebbség által elterjesztet hit semmi tekintetben sem fog megfelelni a valóstágnak.

Azon reményben, hogy a többség és kormány tudni fogja kötelességét, pártbíveinket annyiról mindenesetre biztosíthatjuk, hogy Magyarországon az anarchikus törekvések, méltó elbánásban fognak részesülni.

Országgyűlés.

Budapest, 1889. febr. 14.

A képviselőház, mai ülésében végre megkezdte a védőtörvényjavaslat részletes vitáját, de míg idáig eljutott, a szélsőbal két ízben is igyekezett a házat a rendes tárgyalások menetéről elterelni. Először is azt vette az ellenzék rossz néven, hogy ő felsége a ház elnökéhez intézett s tegnapi közölt szavaiban bizalmát fejezte ki a Tiszakormányval szemben, s ma, midőn az elnök a legfelsőbb kihallgatásról jelentést tett, ezt az alkalmat felhasználta Ugron Gábor, Hefi Ignác és Polónyi Géza, hogy — a mi a magyar parlamentben példátlan eset — fejtegetés, sőt quasi bírálat alá vegyék a király nyilatkozatát. Ugron odáig ment vádaskodásában, hogy azt mondotta, hogy a kormány felhasználta az uralkodó gyászát a maga javára s így a korona által akart pressiót gyakorolni a képviselőházra. Ugront kifejezéséért az elnök rendreutasította Tisza Kálmán miniszterelnök tiltakozott az ellen, hogy a gyász, melyet a nemzet az uralkodóval együtt visel, bárki is mellékes célra ki akarná használni; tiltakozott az ellen, hogy itt bármiféle pressióról lehetne szó s önértettel jelentette ki, hogy a nemett többségének alkotmányos és törvényes véleményét a szabadelvű párt van fő jogositva nyilvánítani. A neves jelenetekben nem volt hiány ez incidens alatt, az elnöknek többször kellett köz-

beszólania s Györy Elek még az elnököt is megtámadta, hogy az elnöki székéből a tárgyak érdemére nézve ne nyilatkozzék. Végül az incidens az elnök jelentésének tudomásul vételével véget ért.

Ekkor azonban Szederkényi Nándor állott fel s mindenáron beszélni akart a napirend előtt s meg akarta akadályozni a véderő vita megkezdését azon ürügy alatt, hogy „még mindig ostromállapot van.” A ház többsége e neveléses túlzáson türelmét vesztve, nem akarta meghallgatni a szónokot, a ki rendőri önkénykedésekről s több e félekül panaszokot. Végre aztán ez az incidens is véget ért, a szélsőbal névszerinti szavazást kért, majd higgadtabb elemei készséggel constatalandó letöltése következtében azt visszavonta s a ház többsége egyszerű felajánlással való szavazás után napirendre tért s kezdetét vette a véderőtörvényjavaslat részletes tárgyalása. Mindjárt a czimánál Bolgár Ferencz mondotta el még az általános vitából megmaradt megjegyzéseit s polemizált az előadóval. Műnne Aurél előadó azonnal repliázott s miután Bolgár által erre provokáltot, kijelentette, hogy az egyetemi ifjúságot a törvényjavaslat incidense alkalmából készséggel vezette a miniszterekhez de mozgalmakkal solidaritást sohasé vállalt. A másodiknál Fenyevesy Ferencz ismét fölvetette többször toltozott s már stereotíppá vált kérdését: hogy a hadsereg „császári királyi-e, vagy „császári és királyi?” — E kérdésre ugy az elnök mint Fejérváry Géza br. honvédelmi miniszter nyilatkoztak. Thaly Kálmán egy új szakaszban azt javasolta ki-mondatni, hogy a magyar csapatok tegyék le az esküt a magyar törvényekre is s hogy a magyar állam jelvényeit használják felszereléseiken Orbán Balázs és Györy Elek pártolták Thaly indítványát. A honvédelmi miniszter ellene szolt a javaslatoknak, melyek egyrészt a közös hadsereg egyöntetűségét megzavarják másrészt pedig bevég-nának az ő felségének reservált jogokba. — Ugron Gábor szintén Thaly javaslatát pártolta s e közben párhuzamot vont a magyar és az osztrák alkotmány között s azt fejtegette, hogy az osztrák császárnak a magyar katoná nem esküdhetik hűséget. Tiszta Kálmán nagy hatással és emelkedett hangon elmondott beszédében fejtegette ki, hogy a magyar és az osztrák alkotmány között nincs és a kiegyezési törvény szerint nem is lehet ellentét. Az osztrák császárnak magyar katoná nem esküdhetik hűséget, ha csak osztrák császár, de ha egyszersmind magyar király is az, akkor igenis esküdhetik. Kimutatta végül, hogy a monarchia mindkét államának mennyire érdekében áll, hogy a közös hadsereg tagjai a mindkét alkotmány biztonsitkát nyújtó közös ura kodó, a koronás magyar király iránti hűségre tegyenek esküt. A ház többsége el is vetette Thaly javaslatait. A 7. §-nál Bolgár Ferencz a hadsereg élelmiszerének javítását sürgette, mire Fejérváry Géza br. azt feleli, hogy ez megtörténik, de csak annyira, a mennyire a pénzügyek engedik. Iszak Dezső és Lits Gyula a hadkötelezettség teljesítésének a 21-ik életév helyett a 20-ik évben való megkezdése mellett szoltak, míg Pongrácz Károly gróf, saját katonai tapasztalataira hivatkozva mutatta ki, hogy a 21-ik életévet kell elfogadni s a ház is ezt fogadta el.

Budapest, Február 15.

A képviselőház mai ülésén a véderő-törvényjavaslatnak csak egy szakaszát lehetett letárgyalni, az ellenzék ismét talált titlust, hogy a tárgyalások rendes menetét megzavarja. Az elnök előterjesztette jelentését a képviselői immunitás állítólagos megsértéséről s e jelentés adatait helyreigazítandó felszólalt Zay Adolf és Zay Adolf megjegyzéseit helyreigazítandó felszólalt Kubinyi György is; végül Tiszta Kálmán két ízben történt felszólalása s az elnök számos rendreutasító közbeszólása után elhatározta a ház, hogy az elnöki jelentést hétfőn tárgyalja. Ekkor Lukács Gyula szolt föl „a napirendhez” s javasolta, hogy a véderővita, tekintettel a kedélyek izgalmaira, halasztassék el. — Izgatottság, sértő, kiméletlen hangon beszélt a „rendőrség brutalitásáról” s a ház folytonosan zaj közepette önkéntlenül is beledortott egy kis tüntetési vitába, melyben Rohonczy Gedeon egy kicsit lerántotta a leplet a tüntetésekről s nyíltan szemébe vágta az ellenzéknek, hogy az ifjúságot csak kiharaszolja a maga javára. Polónyi Géza és Lits Gyula egymást lícitálták túl a rendőrség elleni dühösködésben, de különösen a kormányelnök személye elleni, minden jobb érzést fellázító quaiálhatlan s csak sajátos parlamenti viszonyaink közt lehetséges támadásokban, melyekben épp annyi volt a dologi, mint a személyi igazságtalanság, rátógás és u-zítás. Polónyi eldisekedett, hogy Magyarország majdnem minden tüntetésében részt vett s bejelentette előre, hogy a vasárnapi tüntetést vezetni fogja.

Ivánk Imre, Polónyi által provokáltatva, arra a sokszor emlegetett dunaparti tüntetésre vonatkozólag kijelentette, hogy az tévesen hozott összefüggésbe a Tisza Kálmán nevével. Ekkor a szélsőbal jobbanabb elemeinek tiltakozása s hosszas ellenállása dacára is a párttól többen névszerinti szavazást provokáltak a napirend fölött. (Egyik beadott névsoron azonban — mérsékelt ellenzék nevek voltak.) A ház 204 szavazattal 97

ellenében áttért a napirendre, a véderőtörvényjavaslat tárgyalására, de az idő előrehaladottsága miatt csak a 8. §-t tárgyalta le, melynél Czizier Akos a két évi katonai szolgálat mellett szolt föl. Ezután a rendőrség ellen bejelentett interpellációkra került a sor, de csak a Gullner Gyulára jutott idő. Gullner hosszasan elmesélte, hogy tegnap mit látott a Sándor utcában s szavaival rövid felszólalásokra kényszerítette Mikó Árpádot és Asbóth Jánost is. A többi interpellációt holnap fogják előadni.

Férjas, szép és bátor volt az a nyilatkozat s teljesen mutatta elmondójának mély meggyőződését s helyes fe fogását, a melylyel Asbóth János jellemezte minden törvénytisztelő hazafinak kötelességét a rendőri iránt. Ha most komoly lenne a gond a nép megkímélésére további rendezésekből származható kellemetlenségek, esetleg szenvedések ellen, akkor ily nyilatkozatoknak — egész határozottságukban — nemcsak a ház egyik oldaláról kellene felhangozniok. Hogy csak onnan hangzanak fel, az a történelem, de majdan a higgadtá vált közvélemény előtt is újra igazolni fogja, kik szolgálat leg több öntudatossággal ez országban mindig az alkotmányosság ügyét.

A főrendiháznak ma rövid, de emlékezetes ülése volt: mert ma adott kifejezést a főrendiház azon gyászának és részvételinek, melyet az uralkodóházat és az országot ért súlyos csapás hatása alatt érez. Ez ülése a főrendiház tagjai szokatlan nagy számban jelentek meg, valamennyien mély gyászban. Az elnöki asztalt, valamint karzókat és a mögötte levő országzsimert fekete lepel borítá. Szlavy József jelentést tett arról, hogy a főrendiház miként vett részt az uralkodóház gyászában s Vay báró betegsége folytán miként járt a királynál, szóval is tolmácsolni a főrendiház tagjainak fájdalmát. Ezután felolvastatta azt a beszédet, mit ezuttal ő tetségesen intézett, valamint a választ, amit erre a király adott. A király választát a főrendiház tagjai állva hallgatták végig. Az időközben beérkezett jelentések felolvasása után az ülést véget ért.

Külföld.

Válság Franciaországban. A francia alkotmányrevisio kérdése s vele a Floquet-kormány sorsa a francia képviselőház csütörtöki ülésén elődli. Akkor került volna tárgyalás alá az alkotmányrevisióra vonatkozó javaslat, melynek eszméjét tudvalevőleg Bouanger vetette föl, de azután Floquet magáévá tette, azzal a számítással, hogy ily módon kicsavarja a Bouanger-párt kezéből az igazatnak egy hatalmas fegyverét. A képviselőház csütörtöki ülésén Mackau br. a jobbpárt nevében indítványozta a javaslat tárgyalásának elnapolását nyolcz napra. Ezt az indítványt a képviselőház elvetette 375 szóval 173 ellen. Majd Douville gróf a javaslatnak napirendről való levételét kívánta, hivatkozással arra, hogy az ország ugyis a választások kísézetében áll, döntösn tehát majd a nemzet, akár e reviziot vagy nem? — A kiszámíthatlan francia parlament Douville indítványát elfogadta 307 szóval 218 ellen, mire Floquet bejelentette lemondását. — Ujjab hírek szerint a szavazat, melylyel a többség a kormányt lemondásra kényszerítette, nem valami tervszerűen előkészített fondorlat, hanem inkább a véletlen következménye volt. A monarchisták akarták ugyan a reviziot, de a kormányt is meg akarják buktatni. Ellenben az opportunisták nem akarják a reviziot, de akarták Floquet hivatalban maradását. Douville-Maillefeu halasztási indítványa lehetővé tette a monarchistáknak, hogy mindkét oldalt elérjék s az indítványra rászavaztak, noha indokolása világosan ellenük irányult. Viszont az opportunisták most elérkezettnek találták az időt, hogy a gyűlölt reviziot megbuktassák s egy pillanattal megfellekedtek róla, hogy ezzel a kormányt is távozásra kényszerítik. Azt hitték, hogy Floquet megelégszik valami utólagos bizalmi nyilatkozattal. De Floquet semmiáron sem volt rávehető, hogy a történetek után megmaradjon. A teendőkre nézve Carnot a köztársasági elnök még eddig nem hozott határozatot. Ertekezett ugyan a szenatus és a képviselőház e nélkül, de egyiket sem bízza meg a kabinet alakításával. A csütörtöki ülésnek eddig csak azon pozitív eredménye volt, hogy a köztársasági párt végleg két pártba szakadt, melyek kibékülésére nincs többé remény. A monarchisták és Boulanger maga is azt hirdetik, hogy a képviselőház fe osztása immár kikerülhetetlenül vált. Ez azonban éppen nem bizonyos s első sorban attól függ, kinek kezébe kerül a kormányhatalom.

Napi hírek.

— Uj tiszteletbeli ügyészek a vármegyénél. Hajdu vármegye közgyűlésén gr. Dégenfeld József főispán, Dr. Bakos Imre és Dr. Bíró Károly debreczeni fiatal ügyvédek tiszteletbeli alügyészekké nevezték ki, a kik az esküt a közgyűlés jegyzőkönyvének tegnap történt hitelesítésekor tették le.

— Meghívás a debreczeni iparosokról által 1889. Márczius 3-án d. u. 3 órákor saját helyiségében tartandó évi rendes közgyűlésére. — T á r g y s o r o z a t: 1. A mult 1888-ik évi számadás előterjesztése. 2. A választmány és számvizsgáló jelentéseivel.

2. A választmány véleményes javaslata a körnek a debreczeni polgári körrel leendő egyesülésére nézve és az egyesítendő kör alapszabály szervezetének helybenhagyása. 3. A közgyűlés előtt 4 nappal netán benyújtott indítványok tárgyalása. Kelt a kör választmányának f. é. február 13-án tartott üléséből Szepessy Gusztáv elnök, Fábán L. Mór titkár, — Gyászjelentés. A legmelyebb fájdalom érzetével tudatjuk a felejtethető jó testvér, illetve nagynéné néhai Papp József né született Zagonyi Sára asszonynak, folyó hó 14-én, életének 65-ik évében, több havi súlyos szenvedés után, szívdühűdésben történt gyászszokimutát. A boldogultnak földi maradványai folyó hó 17-én előbb a n. péterfia utcai S19. szám alatti háznál, majd az ev. ref. nagy templomban, megtartandó végtisztességtétel után, a péterfia-utcai temetőben fognak vényugalomra helyeztetni. Mely végtisztességtételeire a boldogultnak rokonait, ismerőseit, barátait és a t. cz. közönséget tisztelttel meghívjuk, Debrecen, 1889. február 15. A boldogultnak testvére: özv. Mária Károlyné, szül. Zagonyi Eszter és ennek egyetlen gyermeke, Mária Karolina férjével Czeglédi Györggyel Béke porairai!

— Hajdu-Nánás város kölcsona. Nánás város kisebb adósságai convertálására 40000 frtos kölcsönt szándékozik felvenni a magyar általános hitelbanktól. A kölcsönügy csütörtökön került tárgyalás alá a vármegye közgyűlésén. Mint hogy azonban az nem volt teljesen fölszerveve okmányokkal; például hiányzott annak kimutatása, mely adósságok convertálása van tervbe véve, a kérvény kellő felszerelés végett visszaadatot a nánási-aknak.

— A telefon hálózat beszélő állomása egygyel ismét szaporodott. Dr. Csikos Sándor orvos és jeles operateur Péterfia utcai újonnan épült házába a telephont bevezette.

— Iparhatósági megbizottak beosztása. Az 1884. évi XVII. t. cz. 173. §-a szerint, ezennel értesítettik az iparos és kereskedő osztály, miszerint ezen rendőrfőkapitányság, mint I. ső fokú iparhatóság mellé 1888. évi deczember hó 15-én eszközölt választás alkalmával az 1889. évre elválasztott iparhatósági megbizottak a folyó év és hó 6-án tartott értekezletük alkalmával az iparhatóság belegezésével, előirt teendőiket következőképen osztották fel egymás között; és pedig kijelölt tettek: 1. Kerekes Albert asztalos mester; az asztalos, kérés, könyvkötő, kárpitos, esztergályos, orgonakészítő, üveges, rostás, szítás tanoncok és műhelyekre: 2. Varga Lajos csizmadia mester: a Hatvan, Piacz és Varga; 3. Szabó József csizmadia mester pedig a Péterfia. Csapó és Czegléd utcákban és csizmadia műhelyek és tanoncokra; 4. Roth János csizmeszester: a cipész; 5. Okrósz Sándor cipész-mester: a szűcs, szűrszabó, gubás; 6. Papp Donát szabó mester: a szabó, kalapos, ruhafestő, gombkötő; 7. Böör Ferencz lakatos mester: a lakatos, késműves, gépész és reszelővágó; 8. Rác György mészáros mester: a mészáros, hentes virslis és szalámis; 9. Kéki István kovács mester; a kovács és kéményseprő; Jobbágy Imre timár mester: a timár és szijgyártó; 11. Fodor József építész: a kőműves, kőfaragó és burkoló; 12. Nagy Lajos szappanos mester: a szappanos; 13. Riesz Lipót cukrász; a mézeska ácsos, pék, molnár és cukrász; 14. Lőrincák László aranyműves: az aranyműves, óras, fényképész és nyomdász; 15. Horvát András festő; a szobafestő, mázó, cézgfestő és kőfénygyártó; 16. Gulyás Károly bádogos; a bádogos, rézműves; 17. Földesi Sándor kerékgyártó; kocsigyártó, kaptarafaaragó, pintér és kosáron. 18. Szilágyi Gusztáv borbély; a borbély és fodrász, faze-kas, pipás és fésűs műhelyek és tanoncokra, nézve végre: 19. Beke László a főpiactól keletre; 20. Stern József a főpiactól nyugotra eső városrészekben levő kereskedések és az ezekben alkalmazott tanoncokra nézve. A gyárak vizsgálatával megbizottak: Lőrincák László, Stern József, Fodor József, Böör Ferencz, Kéki István és Nagy Lajos. Megjegyzetvén, hogy a megvizsgálendő gyárak a következők: 1. Gebauer érczokporos gyár, 2. gázgyár, 3. az összes gőzmalmok, 4. cserép és téglagyárak, 5. Falk és Rosenberg, továbbá 6. Stern József és testvére kefégyára, 7. Gorovi féle aczélodrony műgyár, 8. szódaviz gyárak; s ezeknek megvizsgálását a kijelölt megbizott iparhatósági megbizottak egymás között felszítják és a szemléket egyszerre és egy helyen 3-3 megbizott teljesíti. Debrecen, 1889. január 7. B o c z k ó S á m u e l, rendőrfőkapitány.

— Félévi vizsgálatok. Az ev. ref. egyház leánynevelő intézetében, tegnap és ma tartattak meg a félévi vizsgálatok. Az alsó négy osztályé tegnap, a felső négyé és a varró iskoláé ma. A varró iskola e félévben a növendékek által készített munkákat kiállították, melyek között több teljesen a növendékek által készített házi, sőt kész bális ruha is van. A vizsgáló bizottság mfunde osztály vizsgájával nagyon megvolt elégedve s kitűnő eredményt konstátalt a mi rend-dékek által készített dolog akkor, midőn a növendékek öt hosszú hétet át pihentek az intézet zárvalévese miatt.

— Tévedésből. A Bianchi Bianka hangversenyén egy, a jobb oldal negyedik sorában ülő ur hölgy magával vitte a színházi szolgától bérelt nagy, fekete látesövet. A ke-reszet forrásától megfosztott szolga nevében kérjük ő nagyságát, hogy a látesövet mielőbb

a támlásszék bejárata jobb oldalán alkalmazott szolgálata kezéhez juttatni méltóztatassék.

— A debreczeni csizmadia ipartársulati szövetkezet elhatározta, hogy a hadsereg bór-nemű szükségletei szállítására alakult országos szövetkezetbe belép és pályázik a Dr. Király Ferencz kamarai titkár befolyása által a debreczeni cipészek és csizmadiai részére fenntartott 8000 frt. értékű katonai bór-nemű szükséglet szállítására. — A társulat a közelebbi módzatok megállapítása tárgyában szerdán újabb közgyűlést tart. — Udvözöl-jük a derék iparosokat ezen új vállalkozás terén.

— Tündérey cizmet adott városunk derék polgára: Szikszay Gyula annak az estnek, melyet maszombaton és holnap vasárnap az általa díszesen rendezett jégpályán rendez. Ez ünnepegyességre vonatkozólag felhívjuk olvasóink figyelmét mai hirdetésünkre.

— Elismerés a mi nyomdának. Kitüntető dícséretben részesült csütörtökön a „Debreceni Ellenőr” könyvnyomdája Hajdúvármegye színe előtt. — Rásó Gyula alispán, Szinay Gyula tisztügyész és Weszprény Kálmán levéltárnok jelentést tettek a közgyűlésnek a vármegye szabályrendeletei gyűjtésének első kötetének kinyomatásáról és ki-ostásáról. — A helyeslőleg tudomásul vett jelentés többek közt a következőket tartalmazza: „A nyomtatást illetőleg megjegye-zük, hogy azaz ajánlatot tévő nyomdák között a legelőbb s valóban is igen olcsó ajánla-tot tett nyomdával eszközöltetett, mert míg — a mint ezt az ide 2.) alatt csatolt ajánlatot mutatják — a városi könyvnyomda ávenkint 13-50-14 frt. a Kutasiféle nyomda pedig 20 frt-ért vállalkozott volna a kiállításra, addig a „Debreceni Ellenőr” könyvnyomdája ávenkint 11 frt-ért teljesítette az igen szépen sikerült munkát.” A szabályrendeletek ezen első kötete a vármegye színe özimerével van díszítve s 40 ivre terjed, tehát igen vaskos könyv. — Kaptak belőle a vármegyei tisztviselők, rendezett tanácsú városok, községi előjárók, a megyei közigazgatással összeköttetésben álló állami hivatalok, a testvér törvényhatóságok, melyek szabályrendeleteiket szintén megküldötték Hajdúvármegyeinek; néhány példány jövő szükségletek kielégítése végett levéltárban helyeztetett el; 98 példány pedig 2 frt-ával eladásra bocsátattik.

— Presbyteri közgyűlés A debreceni ev. ref. egyházi tanács f. hó 17-dikén d. e. 10 órákor a kollégium kis gyűléstermében közgyűlést tart. Tárgy: folyó ügyek.

— Debreczen városi misériák Hajdúvármegye gyűléstermében. Van egy drasztikus latin közmondás, a melyly úgy kezdődik, hogy „A capite . . .” Hogy sok igaz van abban, csütörtökön is tapasztaltuk, a midőn Hajdu vármegye közgyűlésén az állategészségügyi törvény érvényesítéséről folyt a tanácskozás. — Ebben a törvényben az is foglaltatik, — hogy bent a községben nem szabad szarvas-marhát vágni. Debreczennek, úgy mint Földésnek tessék válogóhidat építeni, kivül a városon, kivül a falun. — Az állandó választmány azt jelentette, hogy Hajdúvármegyeinek nincsen olyan községe, melynek már olyan, a milyen közvágóhídja ne volna, kivéve a két Józstát, a hol az emberek inkább tyukhust, mint marha húst fogyasztanak. — Láda Jánosnak ekkor eszébe jutottak mindazon panaszok, méltatlankodások, melyeket valaha bűszörményi mészárosoktól és hentesektől hallott, a kik egy-egy kényelmesebbnek tartják az otthon való vágást, mint a debreczeniek. — Mégis a szabad hajduk kevésbé szabadok, mint a debreczeniek, és ha mégis néha elkerülik a közvágóhidat, azért megbüntetik őket. Vajjon, kérdezi Láda János, — Debreczenben büntetlenül nézik e el, hogy a mészárosok és bornyuvágóknak, a miért rendszeresen, állandóan bent vágának a városban? Ha a legkisebb és legszegényebb falu is kötelezhető közvágóhid felállítására, miért nem kötelezhető Debreczen? Talán azért mert nem lehet vele bírni, a gazdag és 60000 lekosu várossal? — Debreczen nem Hajdúvármegye kiegészítő része; habár székhelye is; tehát Láda János felszólalására nem lehetett egyebet válaszolni, minthogy a mi országos törvény, azt mindenütt tartoznak respectálni, még Debreczenben is. Ez incidensből látható, hogy egy nagy irányadó város példája káros befolyású is lehet a vidékre nézve. Ime Hajdu megyéből Debreczenre hivatkozunk, hogy hiszen még Debreczenben sincsen közvágóhid.

— Budapest az utcai zavargások megokozta a békés érzelmi polgárságnak. — A rendőrség igen szigoruan jár el a zavargókkal szemben, a mit az ellenzék lapok brutalitásként bélyegeznek. — Vasárnap délután már az országgyűlési ellenzék tagjai készülnek, nagy utcai tüntetést rendezni. — De ha a tüntetés estefelé fektelen zavargássá fog elajulni, azért nem ok, hanem a rendőrség lesz a felelős. — Az ellenzék logika szerint ez nem is lehet másként.

— Hajdúvármegye közgyűléséről szolt csütörtöki tudósításunk kiegészítéséről megirtuk a tűzrendészeti vármegyei szabályrendelet felett folyt vitát s ismertetjük a szabályrendeletet. Tészülke miatt azonban ezen cikkünk hétfői számunkra marad.

— Tánczvigalom, a milyen még nem volt. Az összes báln rendezők hosszú sorához Debreczenben az idén új egyének csatlakoznak, a kik még eddig soha nem hallott, nem látott és nem élvezett tánczmulatságára hívják meg

án alkalma-
ltóztassék.
ipartársulati
hadserég bór-
kult országos
Dr. Király
sa által a
tiák részére
nai bórnemű
sulat a kö
tárgyában
— Üdvözl-
vállalkozás
osunk derék
estnek, me-
apaz általa
rendez. Ez
hívjuk olva-
nak. Kitün-
kón a „Deb
Hajduvár-
in alispán,
Weszprémy
tek a köz
deleteti gyűj
sáról és ki-
mással vett
ket tartal-
megjegyez-
adák között
és ajánla-
ert mig —
t ajánlatok
v nyoma
a Kutat-
rt vállal
a „Deb
mdája iven
gen szé-
bályrende-
szines czi-
teháti gen
varmegei
rosok, kö
tással ösz-
ök, a test-
há yrende-
hajduvarme
ajkségelek
zetett el ;
dásra bo
rezeni ev
e, 10 óra-
közgyű-
Hajduvár-
drasztikus
dök, hogy
van abban,
ón Hajdu
észességűgyi
nászközös.
altatik, —
l szarvas-
mint Föl-
ivül a vá-
ló választ-
remegyenek
er olyan, a
ve a két
tyukhust,
Lada Já-
azon pa-
et valaha
ntesektől
nek tart
debrecze-
kevésbé
ha mégis
ért meg-
da János,
el, hogy
a miért
a város-
ebb falu-
ra, miért
zért mert
0000 le-
ajduvár-
helye is ;
lehetett
országos
pectálni,
látható.
ja káros
e Hajdu
hogy hi-
vágóhid.
tsok na-
lenséget
k. — A
argókkal
utalítás-
án már
szülnek,
De ha a
fog elta-
ég lesz
erint ez
l szóló
l megir-
lyrende-
szabály-
zen czik-
nem volt.
Debr-
znak, a
látott
ják meg

a mulatni szerető közönséget. Sertéskereskedők és hízalók bája lesz ez, február 28-án a „Korona” szálloda termeiben. A debreczeni polgárok ilyen tekintélyes osztálya garantozza a mulatság sikerét. Eredetiség és ritka vendégszeretet lesz legfőbb jellege a tánczvilágnak. A ki meghívót kap az a szó valódi értelmében vendégül tekintetik. Ételek és italok kiszolgáltatásáról itt is rendezőség gondoskodik a mint ezt más bálók meghívóin is olvasuk. Csak itt ehhez a gondoskodáshoz más fogalmat kell alkalmazni. A legizletesebb malacoktól, a legfrissebb malacpescenyé, a leghíresebb debreczeni sertésszállások zsongóiból kerülnek asztalra, elismert ügyességű szakácskezek alul. Hogy bor, a kinek jobban tetszik sör is kerül az asztalokra, bőven, a javából és frissből, az önként értedődik. A sertéskereskedők és hízalók vidékről is meghívják azokat, a kikkel kereskedelmi összeköttetések vannak. Budapest, Kőbánya, a Nyírvidék, Ermellék és Szatmár sertéskereskedői és hízalói fognak e hónap utolsó napján találkozni a debreczeniekkel. A rendező bizottság élén Dr. Király Ferencz tiszteletbeli elnök, L. Nagy Bálint elnök, Gombos Ferencz jegyző, Ferge István pénztáros és Orgoványi István ellenőr állanak. A meghívók belépti jegyül is szolgálnak. A tánczvilágom, melyen Rácz Károly lesz a muzsikusként, jótékony célra rendeztetik; ezért adományok közönnyel fogadtatnak s hírlapilag nyugtáztatnak.

Furcsa hírlapok. Formára alighanem legkisebb újsága a világnak a quadalajirai (mexikói) „Távirat.” Az egész lap hossza 5 hüvelyk, szélessége 4. Négyoldalas és kondenzált formában hozza híreit az egész világból. A kis lap mottója: „Sok buzát kevés szalmát.” Madridban szerkesztés nélkül jelenik meg egy lap. A kiadó nyomdász tart egy tuizat reportert, a kik egész nap szaladgálnak hírek után, a miket jó bőven megírva egy szerűen bedobnak egy nyomdai szekrénybe, a honnan a nyomdász előszedi és összeállítja. A lap napjában annyiszor jelenik meg, a hány-szor egy lapra való kézirat összegyűl. Megesik hogy egy napon huszszor is megjelen.

Biharmegyei hírek. — Nagyvár ad város csütörtöki közgyűlésén elhatározta, hogy a baromvásárt 13000 frtnyi költséggel a nagypiaczról kihelyezi a lóvásárra. — Schlauer Lőrincz püspök, ki tudvalevőleg újaradi születésű, tervbe vette, hogy megvásárolja Uj-aradon Zselénzky Róbert grf portáját s azt kolostorrá alakíttatja át, egyszersmind leánynevelő intézetet nyit benne. A tárgyalások már folyamatban vannak. — Eljegyzés. Traversz István, nagyváradi előnyösen ismert póstatiazt, tartalékhonvédhadnagy, a Mándoki igazgatási idejéből jó emlékü baritonista, eljegyezte Glauer Gizella kisasszonyt, Ferdényi Kálmán, megyei árvászeiki elnök sógoránját. — A rtézikut Berettyó Ujfalu-ban. Nyiry István vállalkozó szellemű gépészmérnök — közelebb elhatározta, hogy B Ujfalu-ban ártézikutat fur. Nyiry István maga eszközlé a furatást s azt hiszi, hogy a felbugyogó vizet 60—70 méternyi mélységben meg fogja találni. — Piczulas baka. A Sárrét egyik községében, Csökömön piczulas bankot akarnak létesíteni. A mozgalom élén — Szabó Károly espares lelkész áll, kinek neve kezesség, hogy a terv sikerüljön fog. — A nagyváradi áruraktár építési költségei 81430 fitra vannak előirányozva a mire árlejtés van hirdetve. Az ajánlatok febr. 27-ig adandók be a Biharmegyei keres. ipar és termény hitelbanknál.

Színház.

Bianchi hangversenye. Vidéki színházaknak ritkán jut az a szerencse, hogy világhírű művész művészetében gyönyörködtesse közönségét. Ezért történik aztán, hogy ily ritka alkalmakkor a közönség a legnagyobb áldozatokra is kész. Jól emlékezünk még, hogy 12 év előtt Donadio lépett fel egy este nálunk mint Rosina s akkor a csütörtökihez hasonló óriásiag emelt árak dacára a színház ép úgy zsutofolásig megtelt, mint most a Bianchi hangversenye. Tizenkét év után most ismét alkalma volt a közönségnek páratlanul csengő hangot és a legnagyobb virtuozitási kíművet ének művészetét hallani. Bianchi kisasszony egyszerű coloraturájával ma csaknem megközelíthetetlenül áll, s a világvárosok színházai való-ságos versenyt folytatnak, hogy vendégjátékra megnyerjék. Márcziustól kezdve a művésznő ismét a m. kir. opera ünnepeltje lesz.

A színház a hangversenye zsutofolásig megtelt s a közönség ünnepélyes hangulattal de roppant feleségizott érdeklődéssel várta a művésznőt. „Az egyetlen leány” mulattató vigjátékának alig akart vége szakadni, olyan hosszúnak tetszett, s ideges moraj, fészkelődés támadt mikor a művésznő Radió kisasszony kíséretében P é c h y karján megjelent. Már az első szám (Alvajáró) eléneklésével elragadta a közönséget, mely tombolva adott kifejezést nagy tetszésének. Minden piece egyaránt lelkesítette a valóban elbájozt hallgatószágot, s midőn „Mirelle” magándala után a felzugott s egyre megújult tapsviharra a programba fel nem vett: „Madárdal az erdőben” című dalt elénekelte, mondhatnánk elcsicseregte, percekig tartott a taps és éljenzés. Az előadás végeztével pedig az a szokatlan dolog történt, hogy midőn a művésznő két magyar dalt elénekelte, a közönség mozdulatlanul helyén maradt, s újrázást követelt. A szeretetre-méltó művésznő hálás igyekezett lenni a szép fo-

gadtatásért és a „ritka árpa, ritka buza”... kezdettü csárdást megismételte.

A művésznőt zongorán Radio Karolin k. a. kísérte s néhány számot zongorán önállóan is eljátszott. A kisasszony művészi pályafutása kezdetén van ugyan még, de Bécsben s más nagy városokban rendezett hangversenyeiben már eddig is számottevő sikereket ért el. Játékának biztossága, nagy technikája, s nyugodt tartása kétségtelenül igazolja hivatottságát. Különösen nagy tetszést aratott Liszt Ferencztől előadott Polonaise-vel. Bianchi kisasszony még a tegnapi és mai napot is városunkban töltötte s csak holnap utazik el Kolozsvárra hangversenyezni.

Margó Czélia, a kitünő operette primadonna férjével s kis leánykájával már csütörtökön városunkba érkezett s huzamosabb ideig tartó vendégjátékait már holnap megkezdí. Fellépteit a közönség óriási érdeklődéssel várja s kétségtelen, hogy színházunknak igen érdekes estéi lesznek, a miről különben az igen érdekes heti műsor is tanuskodik.

Operai előadás. Érdekes estéje lesz a jövő héten kedden színházunknak, a mikor hosszú évek után ismét operát lesz alkalmunk hallani. A kísérlet méltón dícséri Valentin igazgató buzgalmát. Már előre üdvöndünk az élvezetnek melyet a komoly klasszikus zene szerezni fog.

Színházi műsor. Hétfőn: páros bérletben: K é t á r v a, dráma; K e d d e n: páratlan bérletben: T r a v i a t a, opera; S z e r d á n: M a r g ó C z é l i a feléptével: R i p R i p operette, páros bérletben; C s ü t ö r t ö k ö n: M a r g ó C z é l i a feléptével: E l t é v e d t b á r á n y k a, operette; P é n t e k e n: M a k r a n c z o s h ö l g y: S h a k e s p e a r e v i g j á t é k a; S z o m b a t o n: M i k á d ó, operette; V a s á r n a p: S u h a n c z, operette M a r g ó C z é l i á v a l: H é t f ő n: B o l o n d o k g r ó f j a, bohózat, M a r g ó C z é l i a feléptével.

Érdekes a fenti színházi műsor. Változatos, a mennyire csak vidéken lehetséges. Van a repertoiron Shakespeare darabja, opera a mi nálunk ritkaság, Margó Czélia vendég szereplése. A közönségre most hirtelen ennél színházi esemény vár egyszerre. Feleségizott kíváncsiság és nagy érdeklődés lesz az elismerés tőle.

A rendőrségről.

A drága zálog.

A kapitány, a jegyző, a híreket szimatoló újságíró a könyvezésig meg volt hatva. Egy éltés asszony, a kinek arcán már összeszáradt a bőr s az orrán egy nagy szőrös bibires ütött tanyát, téglaszínű kanavázzsal borított párnában kis csecesmőbe tartott, a csep jóság bizony nem törődött azzal, hogy „piró előtt” áll: hanem keservesen sirt és piezi kezeivel karmolta a piros pufók pofácskáját. Az öreg asszonytól távolabb lesütött szemekkel fiatal hajadon állott. A hajadonnak vörös volt a szeme, halványpiros az arca. Fájó sohajok szakadozták föl kebléből és keservesen nézett az éltés asszony őben kurtuló gyermeke.

Nem nehéz volt kitalálni, hogy annak a gyermeknek ő az anyja.

— Tekintetes kapitány ur! — kezdte az öreg asszony — Buzási Zsófi kiadta nekem a gyermekét, hogy viseljem gondját. Egy hónapra üt fitba egyeztünk, de Buzási Zsófia már 6 frttal tartozik nekem, én pedig addig, míg a 6 frtot le nem fizeti, ki nem adom a gyermekét.

Buzási Zsófi egyre törülgeti a szemét, de úgy látszik, nem tudja az előtörő könyektől teljesen kitörölni.

— Tekintetes kapitány ur, — szólt a hajadon szorongva — az igaz hogy ennek az asszonynak 6 frttal tartozom, de most nem tudom megfizetni...

— Akkor miért akarsz tőlem elvenni a gyereket?

A leánynak még pirosabb lett az arca és szenvedélytől, fájdalomtól rezkető hangon felelt:

— Mert a gyermek az anyém!

— De lányom — szólt a kapitány — hiszen ha elveszed ettől az asszonytól a gyermeket, magad nem ápolhatod, mert te eseléd vagy.

A lány erre elkezdett keservesen sirni. — De ő nála meghal a gyerek. Nem viseli gondját, elmegy reggelig a piacra és délig magára hagyja a gyereket. Kapitány ur, esőkolom a kezem, könnyörüljön meg rajtam, adassa vissza a gyereket... Két hét óta se éjjelem se nappalom, megőrülök!

— De hát lányom, hogy tartod el a gyermekedet? — kérdezi újra a kapitány.

— Nem akarok többet megválni tőle sohase. Elmegyek napszámba dolgozni, ha nem adnak munkát koldulni fogok, de a gyermekemtől többet nem akarok megválni.

— A gyermeket vissza kell adni! — szólt a kapitány.

Buzási Zsófi odarohant a kapitányhoz, letérdelt előtte és mieőtt megakadályozhatta volna, esőkot nyomott a kezére. Azután föl-állt és így szólt az asszonnyhoz: Adja ide,

adja ide!... Az anyém, nem az övé, ugye kapitány ur?

Az asszonynak sirásra fanyalodott az arca és vonakodott a gyermeket az anyának átadni.

— A gyermek nem képezheti zálog tárgyat, — mondá a kapitány, — rögtön adja át a gyermeket!

Soha jobban nem örült ember, mint Buzási Zsófi, mikor ölebe kapta a gyermekét. Szenvedélyesen, forró öleléssel szoritotta a ki-kitörő sóhajtozásoktól pihegő keblére a csöpp jószágot.

— Nézze kapitány ur, már nem sir... Nini, nevet!

Csakugyan, a piczike már nem sirt, de gügyögött, beszélt is valamit azon a titkos nyelven, a mit az anyán kívül nem ért meg senkiem.

— Maga pedig, — mondá a kapitány az asszonynak, — a 6 frtjéért a bíróságnál be-pörölheti Buzási Zsófit.

Az öreg asszony sirt és fejtét rázta. — Nem kell nekem a 6 frt, hanem a gyermeket szerettem volna még ápolni... Minek veszi el tőlem?

Buzási Zsófi ragyogó arccal ment ki az ajtón, az éltés asszony utána kiáltott:

— Itt a téli kendőm, Zsófi, t a k a r d bele a gyermeket, mert meg-fá-z-i-k!

DEBRECZENI SZÍNHÁZ

Holnap, vasárnap 1889. Február 17-én

páratlan bérletben:

V. MARGÓ CZÉLIA első vendégjátéka:

NEBÁNTSVIRÁG.

Vig operette 4 felvonásban.

Szerkesztői üzenet.

B-r. I-f. urnak B-Uffau. — A kiadóhivatal a lapot rendszeresen expedálja. — A gyakori elmaradás oká nak rajtuk kívül, másutt kell lenni.

Felelős szerkesztő és kiadó laptulajdonos:

Vértesi Arnold.

Főszerkesztés: Kereczay Vilmos.

Most kaptam meg az ön értékes küld-ményét, egy palczk

Fütolaj-extract-ot

melyet egy 35 év óta sükettségben szenvedő embernek hoztattam. Valóban, csuda az, mit ez orvosság ezen szegény emberen felmutatott. 24 órai használat után e férfi az azelőtt ej-sen süket füleivel a fali óra ketyegését öb méter távolságból tisztán meghallotta. — E férfi, kinek a világra újra született, lsten után önnök közösheti e bámulatos s gitséget Alexander feld. Manzey Gusztáv.

Ezen FÜTOLAJ-EXTRACT

Dr. Schipek es. és kir. Mádorvos által lát-tatott el használati utasítással. Egy palczk ara 1 frt 50 kr. Debreczenben kapható Dr. Rothschnek Emil ur gyógyszerárán, az Arany Egyszaruhoz. (Telefon állomás.)

VALÓDI

orvosi malaga-Sect

a klosierneuburgi es. k. borpróba-állomásoni vegyelmzés szeriut

nagyon jónak, valódi malagának

mint kitünő erősítő szernek találtatott gyen-gélkedők, betegek, üdülők és gyer-meknél stb. vérszegénység és gyomorgyengeség ellen a legkitünőbb hatással. 1/1 és 1/2 eredeti üvegekben és törvényileg bejegyzett védjeggyel

VIÑADOR

spanyol bornarykereskedő által.

BÉCS. PRAG. HAMBURG.

eredeti árakban á 2.50 és 1.30 krjával.

Orvosi malaga, természetes carte blanche 1/2 üveg frt 2. — 1/1 üveg frt 1.10, továbbá különféle kiváló finom külföldi borok s redet-üvegek és eredeti árakban ugymint poharanként kimérve kapható

Weichinger Károly urnál

a „HUNGÁRIA” kávéházban.

Kéretik a törvényileg bejegyzett védjegyre „VIÑADOR” ügyelni, mivel csak az esetben biztosítottatí valóság és jóság.

Eladó szántóföld.

A város közelében a macs alatti ujosztású földön levő 42 hold 1-ső osztályú szántóföld a rajta lévő jókarban tartott épületekkel eladó, értekezhetni az örökösökkel, Nagy-péterfia-utca 829.

az Ungvári háznál.

Cs. kir. szab. higienikus készítmények a száj és a fogak eszserű ápolására Dr. Faber M. C. orvostudor, néh. I. Miksa császár 5 Felsőge testorvos. a becsületrend lovagja sat. Bécsben

Eucalyptus száj-essencia

Kitűntetve Parisban 1878.

A legösszerűbb, legtartalomdúsabb (78% hatásos alkatrész), legelismertebb higienikus készítmény a száj ápolására, a

a büzös szag leküzdésére,

a fogak épen tartására, óvszer

mindennemű torokbaj ellen

at. Gyermekeknek gargalizálásra iskolában és otthon, óvszer gyanánt roncsoló torokbaj ellen igen ajánlatos.

Nélkülözhetlen betegszobák fertőtlenítésére.

Az orosz csász. kormány

által, a miniszterium gyógyászati osztályának 1881. évi január 28-án 681. rendeletével a csász. kórházakba és gyógyintézetekbe bevezetve. — Egy palack ára 120 kr. o. e.

Szavatolt purítás-fogkefék

sajtolt puszpáng és vegyészlel szirtalantított sert-
ből. — Egy drb 50 kr. o. e.

Raktárak: Debreczenben:

Görtl N. Miskolcson: Dr. Szabó J., Dr. Szabó K., Kurucz J. gyógyszerész. Máhr K. üzletében. Egerben: Göllner L. gyógyszer. — Szécsényben: Pokorny gyógyszer. Szatmár: Komka Kálm. fűszerkereskedő.

Főszállító telep BÉCS. I. ker.

Bauernmarks 3. sz.

107. tkv.

1889.

Arverési hirdetm. kivonat.

A h.-büszörményi kir. járásbíróság mint tkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a m. kir. államkincstár végrehajthatónak Özv. Kovács Józsefné Csákö Zsófia mint U. Kovács Juianna, Gábor és József kiskoru gyermekinek term. és törvényes gyámanya végrehajtást szenvedők elleni 9 frt 7/2 kr. tőkekövetelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében a debreczeni kir. törvénysszék (a h.-büszörményi kir. járásbíróság) területén lévő a hadházi 1958. stjkvben foglalt 818/4 hrsz. alatti ingatlan és becsértéket igazoló bizonylat szerint ezen ingatlanon épült azonban telekkönyvileg kitűntetve nem lévő házra az árverést 600 frtban ezenel megállapított kikiáltási árban és pedig Özv. Kovács Józsefné Csákö Zsófia javára bekebelezett özegegyi haszon élvezeti joggal illetve ennek fent-irtásával elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1889. évi Márczius hó 9-ik napján dél-éltő 9 órakor H.-Hadház város házá-ról megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is elad-atni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át vagyis 60 forintot k é s z p é n z b e n, vagy az 1881. LX. t. cz. 42-dik §-ában jelzett arfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. szám alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ban, kijelölt óvadékképes értékpapir-ban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881: LX t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt H. Büszörményben a kir. Já-rásbíróság, mint telekkönyvi hatóságnál 1889. évi Január hó 7. napján.

Deák kir. aljárásbíró.

Pirszén (Coaks)

ugyszinte

köszent fűtésre és kovácsok részére legjobb minőségben házhoz szállva ajánl jutányos áron

a légszuszogó igazgatósága

DEBRECZENBEN.

Megrendeléseket részünkre elfogad
KONDOR L. üzlete czegléd utca.

Kiadó bolthelyiség.

Piacz-utca 1829-ik számú házuknál a Deutsch A. féle bolthelyiség

1889. évi május 1-től kezdve kiadó.

Debreczeni ipar- és kereskedelmi bank.

Hennebeg's

„Monopolseide“

ist das Beste!

Nur direct.

Jó tanács

aranyat ér! E szavak igazságát különösen betegségek esetében lehet megismerni és ez okból jönek Richter kiadó intézetéhez a legszívesebben köszönőiratok „A Betegtarát“ című, rajzokkal ellátott kis könyv elküldéséért. Mint a szerencsésen meggyógyultak hozzányomatott értesítései bizonyítják, a benne foglalt tanácsok követése által még oly betegek is gyógyulást nyertek, a kik már minden remény feladtak. E könyv, melyben húszeves tapasztalat eredményei vannak letéve megérdemli a legkomolyabb figyelembevétel minden beteg részéről, bármilyen bajban is szenvedjen. Ki e becses könyvet megszerezni óhajtja az írja egyszerűen egy levelező lapra magyar nyelven „Egy betegtarát“ és pontos címét s címzeze a levelező lapot Richter kiadó-intézetébe Lipcsében. A megküldés ingyen történik.

Üzletmegnyitási jelentés.

Van szerencsénk a nagyérdemű közönség becses tudomására hozni, hogy helyben, Piacz-utca 1903. számú házában

Fischer Miklós ur vezetése alatt

fiók raktárt nyitunk.

Ajánljuk nagyválasztékú raktárunkat

csiszolt, préselt, fuvolt üvegekben

a legegyszerűbb szükségletű cikkekkel kezdve a legfinomabb fényűzési kristály-üveg készletéig. — Minden cikk az elismert izlésteljes kivittel az eredeti gyári áron árusítottik.

Nagy raktár kitérő minőségű TÁBLAÜVEGEBEN. Dús választék minden PORCELLÁN- és MAJOLIKACZIKKIBÓL; EVŐ-, KÁVÉ-, TEA-, MOKKA- és MUSDÓKÉSZLETEKBEN a legfinomabb kiállításban és legjutányosabb áron.

A n. é. közönség becses pártfogását kérve, biztosítjuk tisztelt vevőinket eleve a lehető legpontosabb és legelőzékenyebb kiszolgáltatásról.

Debreczenben, 1889. január hóban.

Kiváló tisztelettel

Kuhinka István K. és Fia

uj-antalyölgyi üvegyár-részvény-társaság.

Hirdetmény.

A debreczeni takarékpénztár XLIII. évi rendes KÖZGYÜLÉSÉT

1889. márczius hó 3-ik napján délelőtt 10 órakor

Debreczenben a városháza nagyteremében tartja.

Tárgysorozat:

1. Az igazgatóság évi üzleti jelentése s az általa a felügyelő bizottság jelentésével együtt beterjesztett 1888. évi zárszámadások megbírálása.
2. A nyereség miként felosztásának megállapítása.
3. Az intézeti nyugdíjszabályzat megállapítása.
4. A felügyelő bizottságba három rendes és két póttagnak választása.

A mérleg és nyereség felosztási javaslat a jelentésekkel együtt 1889. február 23-ik napjától fogva, a pénztár helyiségében az üzleti órák alatt megtekinthető.

Debreczen, 1889. február 13.

Az igazgatóság.

VÉGKIÁRULÁS.

Iparhatóságilag engedélyezett
Férfi divat es szabó üzletben található
összes árucikkek
beszerzési áron alul
végkiárultatnak.

Különösen ajánlom a tavaszi, nyári és őszi idényre dús választékú angol és francia

gyapjuszövet raktáramat,

melyekből mérték után szakavatott szabásom által egész öltönyöket

rendkívüli leszállított áron

készítettetek.

A szöveteket azonsbn méter számra is

feltűnő olcsó áron

bocsátom a n. é. közönség rendelkezésére.

Nagyraktár fehérnemű, kalap, nyakkendő, nap- és esernyőkben, bőrneműekben és mindennemű uti felszerelésekben. Férfi és női keztyűk. Karisbádi cipők. Kész férfi öltönyök és felöltők és ezenkívül minden a férfi divat üzlethez tartozó árucikkek végkiárúsítatnak.

Schwarz B.

férfi divat és szabó üzlete, főpiacz, a „Bika“ szálloda közelében.

TÜNDÉREJ

DEBRECZENBEN.

A SZIKSZAY

jégpálya

szombaton és vasárnap este

6 órától 11-ig

20,000 gyertya-fényű villany-lámpa által lesz bevilágítva,

mely idő alatt

ZENE is leend.

BELEPTI-DÍJ a rendes jegyeken kívül 20 krral több.

TURAI FARKAS

Felszerelnek mindazon ház és földtulajdonosok, kiknek házak vagy földjük eladó, vagy haszonbérbe kiadó, azokat az intézetben előjegyeztenni szíveskedjenek. A közvetítés a legmérsékeltebb díjak mellett eszközöltetik.

Egy MÉZESKALÁCSOS üzletbe TANULÓ azonnal felvétetik. Értekezhetni Turai Farkasnál.

Egy csinos barna nő valamely üzletbe mint elárúsító ajánlkozik. Bővebbet Turai Farkasnál.

Ó és ujbork eladók.

Vidéken egy vendéglő haszonbérbe kerestetik.

Kerestetik több kereskedőtanulónak való.

Szoboszlón egy jó üzlethelyiség egy szobával együtt kiadó.

Kereskedő segédek, kertészek és gazdasági hivatalnokok elhelyeztetnek.

Egy szép lakás 2 utca, 1 udvari, 1 előszoba, a hozzátartozókkal együtt kiadó.

Közvetlen a nagyerdő alatt 6000 □ ölynyaralónak való föld olcsó áron eladó. — Értekezhetni Turai Farkasnál.

Bármiféle részvények vétetnek és eladatnak.

A nagy pártfogásnak örvendő mosó-intézet részére megrendeléseket elfogad a telephonnal összeköttetésben lévő tudakozóintézet is.

4 szoba, 2 előszoba a hozzátartozókkal együtt kiadó.

A pályai utszélen 3 1/2 hold fekete és homok föld örök áron eladó.

Megános urnak 2 szoba egy előszobával kiadó.

8 hold majorági föld a nagy diószegi ut mellett, továbbá ugyan ott mellette 8 hold ujosztású föld eladó.

Tiszafüreden egy ház három szobával hozzátartozókkal együtt, ugyszinte ugyanazon épületben egy bolthelyiség felszereléssel együtt kiadó. — Értekezhetni a Turay féle intézetben.

Szent-Anna u'ca 2266. sz. a egy emeleti nagyobb lakás egy vagy több évre kiadó, 1889. május 1-től kezdve.

Egy keresztyén székálló 200 ft kantióval valamely vidéki városban alkalmazást keres.

Illyenmü apró hirdetések 25-50 krért nagyobbak pedig aránylag a legolcsóbb díjak mellett felvétenek TURAY FARKAS közvetítő és tudakozó intézetében, Miklós-utca sarkán a megyeházzal szemben. Ugyanott mindkét nembeli, jó bizonyítványokkal ellátott családok megrendelhetők.